

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (országgyűlési hírek; kinevezések és előléptetések, a magyar tudós társaság igazgatósági gyűlése Pozsonyban; török határszéli, havasalföldi és vasmezei hírek; Zala megye 600 ezer pótát kiván a magyar színházra ajánlatni; Somogy megyei időjárat; ritka légtünemény; Szavaszabályozás; 's a t.) Spanyolország (Segura az alkotmányosak hatalmában; a cortes üléseket ismét folytatják; 's a t.) Anglia (Guizot macskazenét kap Londonban; elegy. 's a t.) Franciaország (Thiers csakugyan miniszterelnök; vélemények az új miniszterségről; a főnebbi miniszterség megerősítést nyert a királytól; a baloldal gyámoltitni határozta az új miniszterséget; 's a t.) Törökország.

Magyarország és Erdély.

ORSZÁGGYŰLÉSI HÍREK: A KK. és RR. a jobbágyok örökösödéséről multkor említett úzenetjökben köv. észrevételeket tesznek a mult számban közölt főrendi válasza: „A' tezik 5. §ra: Miután megegyeztek a m. Fő-RR. abban, hogy a végrendelet nélkül elhunyt jobbágyoknak minden ősi javaiban törvényes házasságból származott fiu- és leánymaradékaik teljesen egyenlő mértékben örökösüljenek, 's minden e' részben eddig fenállott ellenkező szokás vagy más helybeli szabályok jövőre megsemmisítessenek, annak, hogy a' jobbágyok végrendelet nélkül hátrahagyott szerzeményeiből miért kelljen a' leánymaradékokat általánosan kizárni, a' KK. és RR. semmi alapos okát nem látják, sőt a' kettőt még összeegyeztetni sem tudják. A' fiuágnak egyedüli örökösödése a' hajdankori feudumból eredve ment által a' nemesek javaira, most a' feudális elveit még a' jobbágyokra és pedig jelesen ezeknek végrendelet nélkül hátrahagyott szerzeményeire is nem terjesztheti ki. Nagy részben egészen más volt Verböczy idejében a' jobbágyok állapotja; mások voltak a' földesur és jobbágy közti viszonyok, 's más volt az országnak is védelmi rendszere. A' mint ezekben lényeges változásokat okoztak az azóta lefolyt három század történeti, minden igazság szerint változást kell szenvednie (minthogy az 1832/6ki 9dik t. czikk. 9dik §nak rendelete által már lényeges változást szenvedte is) a' Hármas-Törvénykönyv III. d. része 29dik czímjének 's az akkor divatozott és azóta ki-vált a' magányos földesurak, főképp pedig tisztjeiknek önkény-szülte gyakorlata miatt oly sok zavarban és egymással összeütközésbe hozott szokásoknak is. Továbbá tetteleg nem is áll azon észrevétel, mintha mindig csak a' szülők mellett maradt volna az ipari szorgalma eszköze a' szerzeményeket, 's ezek érdemlenek jutalmat; mert vajmi gyakori példák vagynak, hogy a' fiak elhagyván az apai házat, a' házhoz beházasodott nők viszik és gyarapítják a' gazdaságot; miért kellene tehát ezeket a' jövődöbeli megjutalmazásnak még csak reményitől is a' törvénynek elzárni? 'S hogy egyeztetni meg az osztó igazsággal azt, hogy a' leányok, kik atyjainak szinte természet és törvényszerinti gyermekei, végképp elégtüljenek meg azzal, mit kiházasításukkor kaptak szüleiktől? 's a' mi a' végrendelet nélkül hátrahagyott szülei szerzeményekből különben őket osztály szerinti illető mennyiségnek ottan-ottan egy tized vagy még kisebb részét sem teszi? Nem ellenzik a' KK. és RR. azt, mit az 1832/6ki 9dik t. czikk. idézett 9dik §nak rendelete világosan megenged, hanem csak azt kívánják, hogy ott, hol végrendelet nélkül hagyott a' jobbágy szerzeményeket hátra, ezeket a' fiak és leányok egyenlően osszák fel egymás között; igazságosnak találván mindazáltal, hogy az, mit a' leányok kiházasításukkor, vagy ok mint egy a' fiak szüleiktől ezeknek életéb. n kaptak, osztály alkalmakor részökre számították be, az 5dik §bővítékekép kívánják: „5. §. A' jobbágyoknak minden ősi javaikban végrendelet nélkül hátrahagyott szerzeményeikben törvényes házasságból származott fiu- és leánymaradékaik, olly világos megjegyzéssel azonban, hogy az, mit a' mindkét nemű magzatok kiházasításukkor vagy azután is szüleiktől kaptak, osztálybeli részökbe tudassék, teljesen egyenlő mértékben örökösödnek, 's minden a' részben eddig fenállott ellenkező szokás, szólóhegyi vagy más helybeli szabályok ezennel jövődöre megsemmisítetnek.“ A' 7. §ra: Ambár ugyan a' KK. és RR. eddigi szerkezetében sincs kizárva, sőt szabadságukra van az osztó véredeknek hagyva a' barátságos egyezkedés; nem ellenzvén mindazáltal a' KK. és RR. azt, hogy a' barátságos egység közbejött a' szerkezetben még világosabban fejeztessék ki, a' jelen 7dik §. szerkezetét onnan kezdve: „midőn pedig az osztóköz...“ stb. ekkép módosítják: „midőn pedig az osztóköz a' telket természetben föl nem osztják, vagy felosztani nem akarják, 's e' részben a' köztük előleg munkába venni kellett barátságos egység nem sikerül: szabadságukban áll, az magok között tartandó árverés által...“ stb. a' §. szerkezetét egész végig egyébiránt megmaradván. A' 8dik §ra: A' KK. és RR. elfogadván a' m. Fő-RR. javaslatát, ennek következtében a' jelen 8dik §. ama' végső szavai után: „azt megátolni semmi esetben nem szabad“ pótlólag ezeket iktatják: „Miután pedig az osztóköz közt ez esetben is előleg megpróbálandó barátságos egységnek nem sikerülésével a' nyilvános árverés meghatározatik, az eladóvá tett telek ára a' község előjárójai által a' földesur befolyásával, mindenkor előre becsütendő igazságos becs szerint állapíttassék meg, 's a' nyilvános árverésre közhírre is teendő egy hónapi határidő jelöltessék ki, és ha az árveréskor tett ajánlás a' becsüt fel nem érne, 's abban az osztóköz meg nem nyugodnának, egy hónapi szinte kihirdetendő újabb határidő mulva a' telek még egyszer árverés alá bocsütassék, 's akkor a' legtöbbet ígérőnek (habár a' becsütárnál kevesbet ajánlana is) adassék által.“ A' 9. §ra: Hozzájárulván a' KK. és RR. ahhoz, hogy az, mi a' 8dik megjelölt §hoz tétellett, ezen 9dik §hoz is pótlólag tétellett, a' §nak végső ama' szavai után: „a' nyilvános árverés általi eladásnak leendő helye“ ezeket iktatják: „a' nyilvános árverés nézve pedig általánosan azon mód és szabályok tartassanak meg, mellyek a' 8dik §ban felebb megállapíttattak.“ A' 14. illetőleg a' 16. §ra: Igaz ugyan, hogy a' 14dik §beli javaslat nem minden részben egyezik meg az eddigi gyakorlattal, mert miután az urbéri telek hasznóvételének szabad eladását megengedte a' jobbágyok a' törvény, a' körülmények is lényegesen változtak, mind e' mellett azonban az említett két §. közt semmi ellentét nincs, sem a' földesuri örökösödés nincs a' törvény szemlémén túl megszorítva, mert a' 14dik §. olly esetről szól, midőn a' végrendelet nélkül elhunyt jobbágyok sem gyermekei, sem szülei, sem özvegye nem maradtak, oldalaslági vérei azonban találkoznak és szerzemények közt jobbágytelek is vagyon; a' KK. és RR. tehát ugy vélekednek, hogy miután az 1832: 6ki 4. t. czikk. 6dik §a attól, hogy ön jobbágytelkének hasznóvételét vagy csak hogy meg is vehesse, a' földesurat kizárta, az 1832: 6dik 11dik t. czikk. 9ik §a pedig azt rendeli, hogy a' földesurak még azoktól is, kik az ugynevezett pusztá telkeket a' szokott terhek viselése mellett művelni kívánják, semmi árt ne követelhesenek, — mind a' törvényvel, mind az illendőséggel megegyezik az, hogy a' 14dik §ban érdekelt minőségű jobbágytelek, mellyet az idézett törvény világos rendelete szerint a' földesur különben is bármely alkalmas jobbágyok ingyen adni köteles, más idegenek felett elsőbbséggel, az oldalaslági vérekre szálljon, ezek azonban a' telken levő épületeket és javításokat a' földesurnak becsü szerint kifizetni tartozzanak. Továbbá a' következő 16. §. olly esetről szól, midőn a' végrendelet nélkül megholt jobbágyok tökéletes magvaszakadtával még oldalaslági vérei sincsenek; illy esetben igaz, és a' 16. §. szerkezte is ugy rendel, hogy a' jobbágyok minden hátrahagyott vagyonában a' földesur örökösödik, tulajdonképen azonban a' földesur akkor is csak a' jobbágytelken levő épületek és javítások becs szerint megfizetendő árában örökösül; mert maga a' telek pusztává lett teleknek természetét öltvén magára, az 1832: 6iki idézett 11ik t. czikk. 9dik §nak határozottan kimondott rendeletéből a' földesur azon pusztává lett telek

hasznóvételét a' földesuri és közterhek viselésire alkalmas és magát a' végre jelentő valamely jobbágyok szinte ingyen átadni köteles. A' 17dik §ra a' KK. és RR. jelen §ti rendelkezésükben a' Hármas-Törvény I. r. 10dik azon czímje rendelkezésének egyenes nyomán indultak meg, melly az asszonyi hozományok a' meglevő javakba történt ruházását a' nemesek özvegyeinek is mellőzhetetlen kötelességökké tette, az említett törvény azon helyes okon alapulván, hogy az olly asszonyi hozomány megtérítésének terhe, melly vagy házasság ideje alatt közösen elemésztetett, vagy az asszony által elkölletett, vagy akárhova fordított, az egyenes örökösökre igazságosan nem háríthatatik, a' törvény ezen igazságos rendelete alól, a' nélkül hogy sokféle igazságtalan követelésre és aggodásra ut ne nyíttassék, a' jobbágyok özvegyeit sem lehet fölmenteni; azért is a' KK. és RR. előbbi szerkezetjök mellett maradnak. — A' KK. és RR. f. h. 4kei országos ülésében még a' jelen országgyűlési költségeknek szabad ajánlasképen a' nemesi Rend általi viselése iránt kerületileg készült 4dik úzenet tárgyalatott, mellyben a' KK. és RR., előbbi úzeneteikben kifejtett okokra hivatkozva, tovább is oda nyilatkoznak, hogy mivel a' jelen országgyűlési költségeket viselni tartozó személyek és tárgyak sorába birtokukban levő minden javaikkal együtt egyenesen és egyedül az ország nemesei és azok tartoznak, kiket a' törvény és hosszas gyakorlat azon nevezet alatt ért: a' jelen esetben annál még határozottabb valamely általános vezérével felállítani sem ok sem szükség nincs, 's e' részben a' törvényhozásnak még határozottabb rendelkezései bátran azon időre és alkalomra halaszthatók, midőn azok szükségét jövődöben netalán valamely arra érdemes eset kívánandja meg; jelenleg mindazáltal az egyesekre kivételt 's ennek kulesa megállapítását — mint eddig is gyakoroltatott — a' különben is nem valamely országosan rájuk hárított segedelmet, hanem egyedül csak országgyűlési önköltségeiket viselő megyékre lehet és kell bízni; annyival inkább, mivel senki sem tagadhatja, hogy ha a' törvényhozás egyesekre való kivételi kulesot lehető legszigorúbb pontossággal akarna csakugyan keresni 's találni, azt okvetlenül új összeírás, főképp pedig a' birtokok felmérése és szoros osztályozása után lehetne csak eszközölni, az összeírás és felmérés munka tömördek fáradságba és időbe kerülne, annak költségei pedig a' jelen országgyűlési költségeket sokszorosra, sőt velők még arányban sem állólag haladnák felül. Továbbá, minthogy azonfelül, hogy azok, kik törvényvel rájuk hárított tartozásaikat megfizetni vonakodnak, a' törvényhozástól semmi pártfogást nem érdemelnek; de az igazság és egyenesség azt sem engedhetik meg, hogy azok, kik 60 frtnál kevessebbel tartoznak, rögtön elégtétellel szöbeli per után szoríthatassanak; azok pedig, kik 60 frtot meghaladó summákkal tartoznak, tartozásaik megadását formás per után hozzásb időkig huzassák, 's a' törvényes bíróhoz, bár rövid vagy formás per után ítéljen is az, csak a' tartozás valóságáról, nem pedig a' köz törvényhatóság által megállapított kivételi kulesról való ítélethez tartozik, azt, hogy az 1832/6 országgyűlési költségek behajtására az 1807/2dik t. czikk. 17. §nak rendelete a' ezélnak teljesen megfelelő sikert koránsem szült, már vagy csak az is tetteleg eléggé mutatja, hogy azon költségek mindeddig is nagy részint behajtván nincsenek, 's e' miatt a' megyék nemesi penztárai többnyire üresek, sőt még tartozásban is vagynak, — a' KK. és RR. továbbá is felszólítják a' Fő-RR. a' velők közölt törvényjavaslatokhoz járulásra.

Váltó-t. könyvi javaslat. (Folytatás.) VIIk Czikk. A' lejáratról, az az fizetési idejéről. 89. §. A' lejáratot, vagy is azon időt, mellyben a' váltót kifizetni kell (Verfallszeit), kifizetni lehet: a) Látra (à vista). b) Tetszésre (à piacere). c) Kelet (à dato) vagy lát után (nach Sicht) bizonyos időre. d) Bizonyos napra. e) Szokásra (à uso), a' szokás felére (mez-zo uso), vagy többszörös szokásra. f) Vásárookra. 90. §. Látra és tetszésre kelt váltókat a' bemutatáskor azonnal ki kell fizetni. 91. §. Lát után bizonyos időre kelt váltók lejárta az elfogadás után következő első naptól. 92. §. Kelet utáni bizonyos időre szólóknál pedig a' lejárta a' kibocsátást követő első naptól számíttatik. 93. §. Ha a' lejárta fél hónapra szól, utolsó napnak mindenkor a' hónap 15dik napja vétetik. 94. §. Ha a' váltóban kitűzött fizetési határidő több hónapra terjed, a' fizetés a' kitűzött utolsó hónap ugyanazon napján teljesítendő, mellyen a' kelet utánra szóló váltó kiadott, vagy a' lát után bizonyos időre szóló elfogadtatott; ha pedig az utolsó hónapban a' napok száma kevesebb, minden esetre annak utolsó napján. 95. §. Ugyanez áll olly váltókra is, mellyek több évre szólnak. 96. §. A' szokás: 14 nap lát után. 97. §. A' vásárookra kelt váltók lejárta különbözik nevezetesen: a) egy napi vásárookra szóló váltók a' vásár napján; b) egy napnál tovább nyolcz napig terjedő vásárookra szólók a' vásár utolsó napjaig; c) nyolcz napnál hosszabb vásárookra szólók a' vásár másod hetében szerdáiig lejárnak. 98. §. A' váltót a' lejárta napján (am Verfallstage) a' fizetés végett bemutatáskor azonnal ki kell fizetni; kiméleti napoknak (Respect-tage) helyök nincsen. 99. §. Ha valamely váltó csak részben vagy épen nem fogadtatik el: az előzőkre nézve, a' mennyiben elfogadva nincsen, az ovástétellel azonnal lejár. VIIk Czikk. A' fizetésről. 100. §. Minden váltót fizetés végett az abban kitűzött fizetési helyen be kell mutatni, és a' fizetés fölvétele végett a' fizetőhöz elmenni. 101. §. A' váltót kifizetés végett legelőbb az elfogadónál kell bemutatni, legyen az bár tulajdonképi elfogadó, vagy csak névbecsütő (Honorant); ha pedig ez a' fizetést megtagadja, és a' bemutató nemcsak ellene, hanem az előzők ellen is akarna intézni keresetét a' nem fizetés miatt, a' törvényes idő alatt ez iránt ovást teend 's ovás után azonnal a' váltót fizetés végett a' többi utalványozottaknak is, és pedig mindeniknek külön 24 óra alatt, azon sorban, mellyben az elfogadás végett bemutatás történt, vagy történt volna, ha az intézvénnyezett a' váltót el nem fogadta volna, be fogja mutatni, és a' fizetés megtagadása esetében, mindenik ellen hasonlag ovást teend, fizetési viszkereket pedig csak akkor támaszthat, ha valamennyi utalványozott a' fizetést megtagadván, közbenjárók sem jelentkeznek. 102. §. Ha az, kinek fizetni kellene, meghalt, vagy csödület (concurus) alá esett, a' váltót a' fizetés helyén jelen levő azon személynek kell fizetés végett bemutatni, ki

az adós értékének gondját viseli. 103. §. Látra kelt váltókat fizetés végett minél előbb legelőbb azonban az 53dik szakaszban az elfogadás végett bemutatásra szabott határidő elforgása alatt, kell bemutatni. Tetszésre kelt váltók bemutatása semmi határidőhöz kötve nincsen. 104. §. Egyéb e' honban fizetendő váltók a' kiszabott fizetési határrapon lesznek fizetés végett bemutatandók. 105. §. Ha a' fizetés egészen vagy csak egy részben is megtagadtatik, vagy ha nem olly módon teljesítettik, mint azt a' bemutató elfogadni köteles volna, ez iránt a' bemutatás után a' törvényes idő alatt ovást kell tenni. 106. §. Ha az intézvénnyezett a' váltót általában fogadta el, de a' fizetést az intézőre csak névbecsülésből ajánlja, a' fizetés végett további bemutatásnak helye nincsen. Az intézvénnyezett azonban viszkeresetét illy esetben ovás által tartja fen. 107. §. Ha a' váltónak fizetés végett bemutatásában, vagy az eziránti ovás-tételben késelelem történt, a' 67dik szakaszban kített következményeknek van helyök. Azonban az intézvénnyezettnek az elfogadásból származott kötelezései ez által változást nem szenvednek. 108. §. Ellenben az utalványozott, vagy közbenjáró az általa elfogadott váltót, ha a' fizetés végett bemutatásban késelelem történt, kifizetni többé nem köteles. 109. §. A' fizetés napján rendszerint déli 12 óráig kell a' fizetést teljesíteni; ezen szabály alól az egy napi vásárookra szóló váltók kivételnek, melyeknek ideje délutáni 4 óráig tart. 110. §. Ha a' fizetés napja valamely ünnepre vagy vasárnapra esik, a' keresztyn a' fizetést sem tenni, sem kívánni e' napon nem köteles, hanem a' legközelebbi köznapig várakozhatik. Ellenben az izraelita, ha a' fizetés napja Szabbatra, vagy az 55dik szakaszban kített ünnepekre esik, a' Szabbatot vagy ünnepet megelőző köznapon délutáni 3 óráig tartozik megfizetni: a' hitelező azonban minden mulasztási következés nélkül engedhet az izraelitának időt a' következő köznapig. 111. §. Fizetni és a' fizetést felvenni, ha a' felek egymás között megegyeznek, a' lejárát eltelte előtt is lehet; ez azonban egyedül a' fizető veszedelmére történhetik. 112. §. A' váltóbeli summát a' váltóban kített pénz nemében kell kifizetni: ha ez iránt a' váltóban említés nincsen 20 ftos conventiós pénzláb értetik. 113. §. Ha a' fizetést a' fenemlített szabályok szerint sem az intézvénnyezett, sem pedig a' szükségbeli utalványozottak teljesíteni nem akarnak, a' váltót akárki, bár a' váltóban megnevezve nem lenne, maga a' bemutató is, akár az intézőre, akár valamely előzőre névbecsülésből ovás után kifizetheti; mindazáltal az elfogadást illetőleg a' névbecsülőkre nézve kiszabott rendet az illy fizetésnél is meg kell tartani. 114. §. A' szükségbeli utalványozott által tett fizetés, fogantjára nézve, névbecsülő által tett fizetés tulajdonságával bír. 115. §. A' névbecsülő a' váltó kifizetése által mind azon jogokba lép, melyekkel a' váltó tulajdonos élhetne az elfogadó, a' megbecsült és az előzők ellen, ha a' fizetés meg nem történt volna, feltéve: hogy az ovástétel és annak közlése körül mindent, mit a' törvény megkíván, pontosan teljesített. 116. §. A' váltóbeli summának felén alul ajánlott rész-fizetést felvenni a' bemutató az intézvénnyezettől sem tartozik, a' névbecsülőkül pedig megkivánhatja, hogy az egész summát fizessék le. Minden esetre ha viszkeresetét fentartani kívánja, a' kinek fizetett summára nézve ovást tenni köteles. 117. §. A' késelelmi kamatok (Verzug-Zinsen) száztól hatra számíttatnak, és ha az adós volt a' fizetésben késelelmes: a' lejárát utolsó napjától (Verfalls-Tag); ha pedig a' bemutató késelelmes: azon naptól járnak, mellyen a' fizetés általa kívántatott. 118. §. A' fizető a' váltótulajdonosnak a' késelelem idejére kiszámított kamatokon kívül mindazon költségét is tartozik megtéríteni, melyeket az elfogadás vagy fizetés megtagadása következtében tenni kénytelenített. 119. §. A' felvett summáról a' váltótulajdonos a' fizetőnek, ha az kívánja, a' váltóra nyugtatványt írni tartozik. 120. §. Ha a' váltó egészen kifizettetik, a' fizetőnek következő okleveleket kell általadni: a) Az eredeti váltót, és ha az eredeti elfogadás és minden hátirat nem egy példányon lennének feljegyezve, a' többi példányt vagy másolatokat is, melyeken az elfogadás vagy eredeti hátiratok vannak egész végig. b) Egyéb okleveleket, mellyek t. i. a' fizetést felvevő jogának igazolására netalán szükségesek. c) Az ovási okleveleket, ha és a' mennyiben a' fizetést csak azok kivétele után lehetett behajtani. 121. §. Ha a' bemutató az előbbi szakaszban a) és c) alatt említett okleveleket adná csak elő, a' b) alattiakat pedig előadni nem tudná, az adóstól amazok általadása mellett megkivánhatja, hogy a' váltóbeli summát birói kézhez tegye le. 122. §. Ha a' váltótulajdonos nem egészen elégített ki, a' kifizetett summáról a' váltó másolatára írjon nyugtatványt, és ezen másolatot a' fizetőnek adja ki, egyszersemind a' történt fizetést a' váltónak azon eredeti példányain, mellyek a' 120dik szakasz szerint a' fizető számára kiadandók lennének, neve aláírása mellett jegyezze föl. 123. §. Ha az egész váltóbeli summa kifizettetik a' nélkül, hogy a' fizető a' 120dik szakaszban említett váltó-példányokat magához venné; vagy részfizetés tételük a' nélkül, hogy a' 122dik szakasz rendelkezéséhez képest a' váltóra följegyeztetnék, illy fizetések a' váltónak harmadik törvényes és jölelki birtokosaira nézve nem törtéteknek tekintendők. 124. §. A' kölcsönös követelések beszámításának (Compensatio) váltókereset ellen váltójogilag semmi esetben, még akkor sines helye, ha az intéző a' váltót önmagára vagy rendelményére adta volna ki, és az elfogadó ellen ugyanó maga támasztana keresetét. 125. §. Mind azon esetben, mellyekre nézve a' törvény azt rendel, hogy a' váltóbeli summa birói kézhez tétessék le, mind a' birói személyekre nézve, kiknél a' summa letétehetik, mind a' letétel módjára a' II. Rész V. d. cikkének rendelete leszen megtartandó. VIII. d. cikk. Az ovásról. 126. §. Az ovás (Protest) olly közhitelességű oklevél, mellyben a' viszkeresetnek alapul szolgáló történt dolgokról tanubizonyosság tételük; ugyanazért minden olly történt dolog iránt, mellyek bizonyításától a' viszkereset függ, ovástételnek van helye. 127. §. Az ovást olly helyeken, hol váltó törvényszék vagy, az e' végett kinevezett váltó-jegyzők által, egyéb szabad kir. városokban, és olly m. városokban, mellyeknek első bi-

rósági hatósággal felruházott rendes tanácsuk vagy, nemesek és nem-nemesek ellen különbség nélkül a' tanácsbeli jegyző által, más helyeken pedig megyékben bárki ellen is az egyik megyei szolgabíró által kell meg tenni. Váltó-törvényszéki helyeken, és a' fentebb említett városokban leg felebb 24 óra, egyéb megyei helyeken és kerületekben pedig legfelebb 8 nap alatt meg kell az ovást tenni, különben az törvényes erő nélkül leend. E' határidő mindenkor a' bemutatás napjától déli 12 órától számíttatik. 128. §. Az ovás kivétele végett felszólított jegyző, vagy törvényes személy tartozik halasztás nélkül személyesen azon helyre, hol fizetés vagy elfogadás végett a' váltót bemutatni kellett, elmenni. 129. §. Ott a' váltónak elfogadás vagy fizetés végett bemutatását az illetőnél ismétli, és ha tagadó választ nyer, ennek okát megtudakolja. 130. §. Ha azt, kinél a' bemutatásnak történni kell, otthon nem találná, hol-léte iránt a' házbelleiktől kérdezősködik, és feleletjüket felírja; ha pedig a' keresett személy azon háznál nem laknék: lakását keresse föl, 's ha feltalálni nem tudná, ezt is az ovási oklevélben jegyezze föl. 131. §. Az ovási oklevélbe következők jegyeztessenek föl: a) Neveik azon személyeknek, a' kik részre, és a' kik ellen az ovás tételük. b) Azon felszólítás, mellyet az eljáró törvényes személy hivatalosan intézett ahhoz, ki ellen ovás tételük, és annak válasza, a' mennyiben lehet szórol szóra, vagy megyejegyzése annak, hogy nem válaszolt, vagy hogy a' váltóban kített, vagy tudva levő szokott lakhelyén, a' körülményekhez képest szükséges nyomozás után, nem találattott. c) A' hely, nap, hónap és esztendő, hol és mikor az ovás tételük. d) A' váltónak az elfogadások, hátiratok, kezességek és egyéb minden reá írott megjegyzésekkeli másolata. e) Az ovást kivéző törvényes személy nevének és hivatalának aláírása, hivatalbeli, vagy illetőleg tulajdoni pecsétje mellett. f) Ha a' váltót valamely névbecsülő elfogadná, ennek neve és a' történt elfogadás kitéssék *) 132. §. Az ovási oklevél az ovástétel után időhaladék nélkül az ovástevő számára eredetiben adassék ki, ezenkívül pedig egy különös e' célra szolgáló jegyzőkönyvbe iktatassék, és abban folyó számmal jelöltessék meg. Maga ezen jegyzőkönyv selyemszállal, mellynek végei az illető hatósági pecsét alá vétessenek, varrassék össze, és lapjai folyó számokkal különböztessenek el. Illy ovási jegyzőkönyvek fognak tartatni a' váltó törvényszékeknél, hova a' váltó-törvényszéki jegyző; — a' rendezett tanácsoknál, hova a' tanácsbeli jegyző; — és a' vármegyéknel és kerületeknél, hova a' megyei és kerületi tisztviselők által kivett ovások szórol szóra beiktatandók; mígve ezen legutóbb említett törvényes személyek az általok kiszolgált ovási oklevelek egyik eredeti példányát minden egyes esetben az ovástétel után legfeljebb 8 nap alatt az illető megyének vagy kerületnek bemutatni kötelesek. 133. §. Ezen jegyzőkönyvekből a' kivett ovások másai későbbben is bármikor, ha kívántatik, hiteles formában kiadassanak. 134. §. Ha ugyanazon egy helyben több személy ellen, ugyanazon egy váltó miatt tételük ovás, az egymás után kivett ovások ugyanazon oklevélbe iktatassanak; azt azonban, mi az első ovásban már befoglaltatik, például a' bemutatott váltó másolatát, a' következő ovásokban ismételni nem szükséges; ez esetben az aláírás és pecsét is az oklevél végén csak egyszer tétessék fel. 135. §. Minden ovásnak különösen, habár ugyanazon egy oklevélben több foglaltatnék is, díja 2 pengő forint; ezenkívül a' netalán megkivánt fuvarozási bér megtérítendő. 136. §. Ha kívántatnék, az ovási oklevélben jegyeztessék föl mind azon nap, mellyen az ovás kivételére az illető törvényes személy felszólítva volt, mind pedig azon nap is, mellyben az oklevél az ovástevőnek (Protest-Werber) kezébe adatott. (Folytatjuk.)

Öcs. 's kir. F e l s. a' nm. m. k. ud. Kamra számvivőségénél megürült számtanácsnoki helyre K a r g e Ágoston eddigi számvivőtisztet mélt. kegy. kinevezni. A' m. k. ud. Kamra a' visegrádi erdőhivatalnál megürült irnoki helyre M a t t k o v s z k y Gáspár Józsefet, a' bogsányi kerület eddigi erdősznövendékét alkalmazá.

Folyó hó 11én halálozott meg Olgyán Csallóközben O l g y a y Zsigmond a' dunáninneni ker. t. szék 's több megye tbirája, munkás életének 67dik évében. Köztisztviselőnek álló 's igazságszerető volt a' boldogult, családjának gyámja 's rokoninak segítője.

Febr. 20kán Nagyszőlősen tartott közgyűlésben Ugoosa országgyűlési követségéről b. Perényi Lajos beregmegyei főispán-helyettes elbetegesült b. Perényi Lajos testvére nevében lemondván közfelkiáltással Buty kay M. nyhért tiszti főügyész választatott meg országgyűlési követő.

Fejér György prépost k. tan. 's m. k. tudom. egyetemi könyvtár-igazgató fels. urunk által n. váradi kanonokká nevezetett sok évű tudom. munkálkodási tekintetéből.

Magyar tudós társaság. Az academia igazgató tanácsa, miután m. évi novemberben, a' társaság nagygyűlésekor, teljes száma ülést nem tartatván, némelly előleges és halaszthatlan tárgyakat csak ideiglen látott el, f. évi febr. 25, és mártius 8. Pozsonyban tartotta rendes üléseit. Ezekben I. Olvastatott a' főlg - nádor - pártfogó k. levele a' két elnöknek 1838re történt kir. megerősítéséről. II. Az elnökség a' pénztárnak esztendő közben kétszer történt véletlen megvizsgálataáról tudósítá a' gyűlést, miszerint pénz, számoló-könyvek 's az alapítvány- és kötelező levelek tökéletes rendben találtattak. III. A' pénztári hivatal számadási 1838ról az igazgatóság által bizottsági megvizsgálát alá vettvén, irántok semmi észrevétel nem fordult elő. E' számadások kivonása az azon évi társasági munkalatról szóló jelentéssel együtt még a' nov. 23kai tanács-

*) Ovási oklevél példája: Knes J. ur által megkeresettvén: következő váltót: P o z s o n y: oct. 20kán 1839. 1000 fl. C. P. November 15dik napján fizet az ur ez első váltóra magánál X. Gáspár urnak, vagy rendelményesének egy ezer pengő forintot huszasokban. B e t a I g n á c z. Fürth Pál Urhoz Komáromban. Elfogadom Fürth Pál. Számomra Knes J. ur rendelménye szerint. Pozsony d. to X. Gáspár. Helyben a' 60 szám alatt lakó Fürth Pál urnal fizetés végett bemutatnom kellett volna, mit azonban nem teljesíthettem, mert otthon nem volt, családjá pedig hollétérol nem tudtt, ezennel bizonyítom. Rév-Komáromban, 1839dik évi november 16dikán H a j n a l P á l. m. k. R. Komárom városának hites jegyzője. Kivántatott nov. 16kán (P. H.) Kiadatott ugyanakkor, mint felebb.

közö ülésből terjesztett a törvényhatóságok elibe, 's nyomtatásban a közönséggel is közöltetett. IV. A' pénztári hivatal f. é. febr. 16d. költ tudósítása szerint a) 1839ben a' fő pénztár egész évi bevétele 24,082 ft. 67/20 kr. volt, kiadása 20,955 ft. 28kr. Az így keletkezett maradvánnyal f. évi febr. 15ig volt bevétel 3446 ft. 387/20 krt, az idei kiadás ugyanazon napig 1711 ft. 13 krt tevén, a' fő pénztár állapota febr. 16. volt 1735 ft. 257/20 kr. Mult évre csak 2000 ft. tökécsíthetett. b) Szinte 1839ben a' nyomtatási vagyis mellékpénztár bevétele 10,972 ft. 14/20 kr. kiadása 6,811 ft. 341/20; mihez új év óta 2980 ft. 17 kr. kiadás járván, febr. 15. a' mellékpénztárban 1,180 ft. 52/20 kr. volt. V. Följelenettek a' társaság pénzalapjának az 1838ki szeptemberi gyűlés óta lett öregbedései, u. m. 1. P. Gegő Elek küldeménye 80 vft. 2. Missics István muzslai plebanus hagyomány 80 pft. 3. D. Viola József küldeménye 75 pft. 4. Drnóvszky Ferencz pogrányi plebanus ajándéka 10 db arany. Továbbá 5. Egyed Antal apát „P. Ovidius Naso pontusi levelei“ című fordításából 400 példányt ajándékozott (péld. ára 30 kr. ep), azon megjegyzéssel, hogy a' belölök bejövendő pénz az academia által megindított régi classicusok fordításai kiadására fordítottassék. 6. Peregriny Elek „Magyarok történetei“ című munkácskájából 50 példányt adott által Eggenberger József könyvárosnak, ki azok áruul 20 pftot fizetett a' fő pénztárba. 7. Horvát Endre hagyomány 800 vftban, mellynek tiszta kamatai azonban csak a' boldogult mostohája halála után foly a' társaság pénztárba. 8. Helmezy Mihály a' Berzsenyi Dániel versei első kiadásából származott tiszta hasznót 200 pftban tette le, azon megjegyzéssel, hogy annak kamatai évenként a' könyvkiadási pénztárba folyjanak. Azon adakozók, kik az említett munka kiadásához költséggel járultak, a' következők: a) a' pesti középponti papnevelő ház akkori növendékei közül: b. Barkóczy László, most székesfejevári püspök, Tatay János most lövői plebanus Soprony mellett, Baricz Mihály nagyváradi deák szertartásu pap, Fejér Antal károlyfejevári növ., Schwarz József veszprémi növ., Flizár György most murakereszturi apát, Zombory János kalocsai növ., Fábry Ignác most esanádi kanonok; Vojvodich Mihály diakovári növ., Keller Gábor zirczi növ., Szabó Chrysostom szinte ezisterezi, Guzmics Izidor utóbb bakonybéli apát, Tomicza János zágrábi növ., Kotró Pál ugoesai főesperes és Hering Ignác szathmári növ., b) a' világiak közül Helmezy Mihály és Siskovics József most zemplényi főispáni helytartó. 9. Gorove László, Lajos és Károly 1000 pftnyi jutalom-alapítványának kezelése elfogadtatván: az, az abbeli eljárás végett, a' legközelebbi XI-d-nagy gyűléshez utasított. — VI. Hasonlóképp följelentett a' könyvtárnevelésre tett három nagyobb rendű ajánlat, u. m. 1. gr. Batthyány Gusztáv rohonczí gyűjteménye, melly közel 30 ezer darabból áll; 2. gr. Batthyány Kazmér kishéri gyűjteménye 2660 darabbal, 's 3. Horvát Endre hagyományából 677 kötet. VII. A' nagygyűlés által nyomtatás végett fölterjesztett köv. kéziratoknak tiszteletű határozattal: 1. Székács József és Taubner Károlynak a' Hellen Classicusok gyűjteménye számára fordított Plutarch Paralleliáért ivétől három arany. 2. Szabó Istvánnak, szinte a' Hellen Classicusok gyűjteményébe szánt „Szikrákért a' hellen szónokokból“ ivétől hasonlólag három arany. 3. Kazinczy Gábornak a' külföldi játékszinbe szánt „Epigramm“ vigjáték fordításáért ivenkint egy arany. 1. D. Soltész Jánosnak „Az ember szelleme Hartmann utáni munkájaért két arany ivenként. VIII. Az évkönyvek 4dik kötetére, ugy némelly régiségek rajzoltatására; valamint IX. a' társaság pénzgyűjteménye felállítására és nevelésére költség rendeltetett. X. a' játékszini küldöttségnek a' most folyó évre 300 forint adatott rendelkezése alá. — XI. A' Xdik nagy gyűlés javaslatára a' természettudományi osztály egy vidéki rendestaggal neveltetni határozatván, az ajánlott három lev. tag közül köz akarattal Tarczy Lajos, a' természetan rendes professora a' pápai reform. collegiumban lön elválasztva. XII. A' pénzgyűjtemény órévé 300 ft. fizetéssel Luczenbacher János történetosztályi rendes tag neveztetett ki. XIII. Báró Prónay Sándor igazgató tag kimulával üresség támadván az igazgató tanácsban, helyébe egyetértőleg báró Prónay Albert Pest vgye főispáni helytartója hivatott meg. XIV. Az elnök és másodelnök a' rend szabások kívánatához képest helyeikről lelépven, közakarattal megmarasztattak méltóságaikban, 's a' kir. megerősítés ki eszközzésére ő fensége a' Pártfogó kéretett. Végre XV. jelentés készült a' társaság munkálatiról 1835 óta 's pénztára mibenléteről, 's az az országosan egybegyűlt Főrendek és Karok elibe terjesztés végett szinte a' fons. pártfogónak nyújtott be. Az Elnök rendelkezéséből, Pozsonyban, mártius 9. 1840. D. S c h e d e l F e r e n c z titoknok.

(Szavasabályozás.) Inkey Imre es. kamarás f. hó 5ikén Zágrábba érkezvén, 9ikén mint ő es. 'sap. kir. fols. által kinevezett udv. biztos megnyitá tanácskozó ülését a' megyei teremben azon választmány tagjaival, kik Száva folyam szabályoztatása és a' lonyszkopolyi moesások kiszárítására iránt bizáltak meg.

Ligvánd (Soprony megye) Niczky Lajos gr. 's aranykulcsos 11 napig tartott ideglázra következett idegguta ütésben, hosszabb korra méltó érdemes élte 65dik évében febr. 28kán lelkét az alkotónak visszaadá. A' valódi emberbarátnak, egyeneslelkű, igazság-jelemű s atyáskodó földesurnak tetemei ünnepi gyászfényvel számíthatlan kíséret mellett márt. 2kán Ligvándon a' család sírboltba tetettek örök nyugalomra. A' boldogultat, kit csak állva győzhetett le a' halál, szívszakadva kesergik hitvese: szül. Hoditz és Wolfranitz Krisztina grófnő, csillagkeresztes hölgy, mint felejthetlen férjet; és szeretett gyermekei, Kristóf, István, Emanuel, Lajos, Ludovika csillagkeresztes hölgy, Kolowrat-Krakovszky Tivador gr. es. kapitány és a' szász király nevű vasas ezred kapitányának neje, végre Krisztina grófnő pedig mint ritka atyát. Béke lengjen hamvain!

F. mártius 6ka 's 7ke közti éjjel a' duna-szekesői szentegyház föl-tárábul a' szentségmutató (monstrantia) eloroztatott, melly körülbelül 4 font nehézségű tiszta ezüsből készült gazdagon aranyozva 's igen szép idomzatul. Bésán Mihály tb. ur a' tolvajságot fölfedezőnek 40fortot ígér jutalmul pengőben.

Vas megyei hírek. febr. fogytáru: Nálunk a' hó nélküli fagy folyvást tart. A' hideg 7 — So Reaum. Matyas jeget nem töre, söt vastagab-

bat hozza. A' farsangi világban az éjszakkéleti zuhogó szél daczára is emelkedik a' hévmérő. — Említést érdemel a' rohonczí táncvigalom, mellyben nemzeti öltöny, táncz, kivilágított felirások, valának láthatók, 's mellynek körülbelül 200 p. f. tiszta jövedelme a' népiskolák javára fordítottat. Pázmán urnak e' vigalomra készített „Egyesüljünk“ című keringője kiadásra érdemesítettet. És a' szombathelyi igen pompás álarzás bál, melly szinte szép czélra jövedelmeze — Ns Cs. St... ur kopóját a' marakodó komodoroktól el akarván választani, töltött puskája agyával közjök vere, a' puská agya letörék, ő az ütést annál tüzezebben folytatá, most a' fegyver elsüle, 's a' vadászt földre teríté. — A' rohonczí járásban, mint hallik a' falvak utczái és mezei utak mellé gyümölcsfákat ültetnek, mi Kethelyen már sikerült. — Ns megyénk főtörékvése levén börtönbeli tévedettit jobb keresztyénekké 's hasznos polgárokká változtatni, az ünnep és vasárnapokon kétszer tartatni szokott lelki tanításokon kívül még egy köznapi oktatást rendelt. Ennek széplelkű vállalkozója Szaniszló József ur, ki minden csütörtökön szabott délután oktatását már elkezdé 's buzgón folytatja.

Bátaszék (mváros Tolna megyében) széplelkű előkelői azon meggyőződésből hogy a' köznépet ugy boldogíthatni leginkább, ha az zsenge korában minél jobb nevelést nyervén okos emberré képeztetik; ezen tudat sugalmait vigalmiban sem akarván feledni mártz. 3án e' szent czél biztos eszközölhetésére táncmulatságot adott, hogy az abbul gyűlendő pénz a' szegényebb sorsu iskolás gyermekek hasznára áldoztassék, mi megis történt, 's az összegyűlt pénz a' helybeli buzgó és e' mennyiséget tulajdonából is szaporította lelkésznek adaték által azon meghagyással, hogy azt a' szegényebb, de szorgalmasb gyermekeknek szükségese könyvek megszerzésére fordítsa. Dicséretes 's követésre méltó, miszerint a' vigalmak nemcsak erő-élesztésül, vidításul 's így csupán önhasznul, hanem a' szegényebb sorsnak boldogítására is intéztetnek. Vajha e' nemes tett minél több követőre találna!

Zalabola. A' mint egy részről örömmel tölt el Zala lelkes Rendei azon határozata, melly szerint az országgyűlési követeket a' pesti színházra 600 ezer pengő forintnyi ajánlás iránt megbizta, ugy más részről csak a' sok tűzveszély retteget és kesereget. Ugyanis még a' mult év őszén Bak nevű, a' haza nagy fiának Széchenyi István grófnak a' roppant peleskei majoratusi urodalomhoz tartozó helységében mintegy 40jobbágy a' szó valódi értelmében tűzvész által mindenétől megfosztatott, f. évi tél-hó (január) közepén Kapornakon 17ház égett porrá, tavaszelő 3kán pedig Zala-Egerszeg melletti Oláh nevű helység égett, hol a' nagy károkon kívül, még 3 gyermekét ölben tartó asszonyt kisedével együtt agyon üte a' hirtelen ledőlő tűzfal. A' bakiakon atyailag segíté a' lelkes földesur, a' ns megye fia pedig mind azoknak, mind külön a' kapornakiak fölségelésire táncvigalmat adtak, hihető, hogy az oláhi szerencsétlenekről is fognak gondoskodni. Időjárásunk 17 nap óta kemény száraz faggyal 's így a' német kertész jóslata nem valósul.

Tab (Somogy vgye) tavaszelő 10kén: Téletó (február) végnapja keményen ijesztett a' gazdákra, kiknek takarmányuk kevés. Mert dél után lábnyi magasságu hó esett erős felszéllel. Éjjel mintegy 11 ór. kitisztulván az idő, keményen megfagyott 's azóta folyvást fagyunk van. A' Balaton az idén most másodsor állt be és folyvást halásznak a' jegen. E' hidegnek áldoztatja lett ugyanaz nap itten Tabon egy szegény téglás, ki Zécsbül jött estve későn feleséggestül. Fázás elüzéseért a' pálinkából jól felhőrpentett férjet felesége már vezetni nem győzte, 's ön életéről gondoskodván, bizonyos halálnak martalékul hagyá. Intésül azoknak, kik a' mértékletességet a' legveszélyesebb pillanatban szeretik félre tenni, 's azoknak, kiket hitveseik nem szeretnek. Mártz. 6kán esti tizedfélkor különös égi tűnemény ijeszté fel már szunyadó lakosít környékünknek. Egy iszonyu tűzgolyó, melly nyugatrul kelet felé nagy sebességgel haladott, olly világosságot terjeszté körös körül, hogy tűzi veszélyt vélvén több faluban a' lakosok mind udvaraikra futottak. Még sokkal borzasztóbb volt elpattanása, melly a' legirtóztatóbb mennydörgéshez hasonlított. A' viszhang e' dörrenést annyira sokszorozta, hogy majd félnegyedig hallatszott hol jobbra hol balra moraja. Az itteni népek elég tárgy okoskodásra 's jövendölésre!

Dibrában a' török kormány ellen volt lázadásnak vége szakadt. A' lakosok kötözve adak ki a' kolomposakat. Ipek és Prisztinában még nincs ugyan lecsilapítva, de nem is terjed. Bosnyákországban és Herczegovinában még nagy az ingerültség. Ez utóbbi tartomány helytartója és a' montenegroiak közt ismét vérontásra kerülhet a' dolog, mivel Grahovo lakosai a' vladika készítésére, Ali b. adószedőjét közülök elkergették. — Podgoricza és több szomszéd keresztyén község Montenegrovali egyesülés végett követséget küldé a' vladikához, 's a' török járom lerázására fegyvert, erősítvényt kér. A' vladika szívesen fogadá a' követséget 's jelesen megajándékozta. Ausztria iránt mindig baráti megelőzéssel viseltetik. A' pasztrowikhi hegven akasztófát építettett azok számára, kik Ausztriával a' békeséget meghaborítanak. — Havasalföldön is szokott ünnepeyes szertartással olvasak föl és örömmel fogadák a' hattisherifet. Ghika hg és az angol consul vont lábón áll egymással, minek első okaul mondják azt, hogy az utóbbi sűrű levelezésben állt a' fölségsértésről vádolt Campiniano ezredessel, és más személyekkel, kiket a' kormány kancsal szemmel néz; de ugy látszik fontosb ok a' köv. körülmény. Egy consulsághoz tartozó szolgát, mivel tilalom ellenére éjfélkor zsarátmagot (parasztúzet) hordozott az utczán, az ör letartóztatott, de ura odamenvén az éjiór kezébul kiszabadított, egy vízfordót pedig, ki a' rendőség szolgálatjában volt, elfogott. Az ör meg akará szabadítani a' vízfordót, de megtudván hogy jóniai fi 's így angol alattvaló, fölhagyott vele. Ghika hg segédje által fölvilágosítást 's elégtételt kért az angol consultól, ez boszusan felelt, 's indulatos levelezésre szolgáltatata okot. A' vitának személyes összejövet ál-

tal reményltek véget szakíthatni, ez meglőn, de olly tüzes feleselés támadt, hogy Ghika hg kijelenté, mikép Colquhoun angol consullal minden személyes közlekedést megszüntet, s bár a francia consul közbejárult, Ghika hg mégis megtette a hivatalos lépést Colquhoun visszahívására iránt.

Spanyolország.

(Az alkotmányosak Segurát elfoglalták.) Bayonnei legújabb hírek szerint Espartero febr. 25ikén lödöztetni kezdé Segurát, s 27ikén reggel már az erősség falai közé vezeté diadalmas sergét. —

(A cortesüléseket ismét folytatják.) Febr. 29ikén ismét megnyitá ülést a cortes, miután egészen lecsöndesült a főváros, és még a szokott farsangi multságok is minden zavar nélkül folytak. Egyébiránt az egész zavargás csupán kíváncsiságból származott, mert a nép a főkapitány föl-szólítására azonnal esöndesen eloszlott, mit annál inkább esodálhatni, mivel a katonaság igen durván viselé magát, és még a békésen visszavonulók ellen is fegyvert használt, minek következtiben egy fegyvertelen polgár életét veszte. Az ostromállapotot még nem szünteté meg a kormány, mert visszatorlástól tart a fölingerült nép résziről.

Anglia.

(Guizot macskazenét kap Londonban. Elegy.) London, martz. 3ikán: „Febr. 29ikén este Londonban tartózkodó számos francia igen zajos macskazenével tisztelé meg Guizot új francia követet; a rendőség azonban csakhamar nyugalmat szerzett a Londonba alig érkezett diplomatának, és elriasztá a lelkesült műkedvelőket. — A tory sajtó kora halált jó-sói Thiers ministerségének. — Leon gr. állítólag Napoleon törvénytelen fia, párbajra szólítá Napoleon Lajos hgét, mivel nem akará látogatását elfogadni; viadalhelyen mindazáltal meggátlá az összeütközést a rendőség. — Guizot tegnap már nyilvános udvarláson volt a királynénál. — Lamartine, mikép itteni magas körökben beszélik, Lajos Fülöp előtt e szök-kal mentegeté Nemours hg évdija elleni szavazását: „Fölség, vagy a kamrát kellett volna megölnöm, melytől nem élendheté a népszerűtlen határozatot, vagy pedig fölségedet megsebesítenem. Ez utóbbit kevésbbé tartám veszélyesnek a conservatív és kir. érdekekre nézve. —

Calcutta, nov. 16. A kabuli hadsereg sokat szenved a cholera és hidegtől, s a dolgok politikai állása kényszeríti a főkormányzót a bengalai hadosztály nagyobb részét Afghanistanban hagyni, úgy hogy csak az európai láncsás s bengalai 3dik lov. ezred jöhet vissza. Az ott maradt ezredeknek utána küldendi a kormány családjait, mint szinte pénzt, erősítvényt s ruhát is szándékozik, de a szállítási eszköz miatt nagy gondban van. Kabulban laktanyákat építenek az angol őrség számára, egy részét Ghnisnibe küldték, öt ezred pedig Shudshah shaht kísérendi Dselal-labadba, hol a telet töltendi, mivel Kabulban sokat fogna a hidegtől szenvedni. Dost Mohammed Bamiánban telel. Tavaszkor Kullum felé indulnak az angolok, hol Dost újra sereget gyűjt, mely csak akkor lehetne veszélyes, ha Shudshah igen népszerűtlen találna lenni, mitől természetesen félhetni. A bombayi hadosztály visszajövet Beludhsistant szedi rend-be. Fő hadiszállás Kettahtar leend, hova Mihrab kelati khánt hódolni hitták, de nem sok kedvet mutat a menetelhez. Kettahtar kezdve Beludhsistan és Lus tartományon keresztül a sunnemi kikötőig őrtanyákat állítanak a kandahari nagy országotat biztosítandók. Ezt már más ízben is próbálták, de Mihrab khán miatt nem sikerült. Ha azonban Mihrabot leteszik, el lesz a nehézség hárítva, de a beylahi és kelahi szorosakat Brahóid vad nemzetségi katonai rendőséggel kell biztosítani. — Az indusi kereskedés naponkint gyarapul, Sindben a vám egészen el van törlesztve a felső Induson jobban szabályozva. A Gangest és Indust csatornával szándék összekötni s a vonalmérésre Baker kap. van megbizva; egy másik csatornát pedig a felső Gangestől Vaunter kap. ügyele-te alatt Rohilkund tartományon fognak keresztül vinni; ez öntöző csatorna leend, több ágra oszlik, s politikai s pénzügyi tekintetben tetemes fontosságú. Ezek által a rohilkundi pusztaságot termékenyvé tehetni, s a rohilkundokkal honjokat megkedveltetetni, kik ezelőtt sereggestül költözének ki és vevének szolgálatot az indus fejedelmeknél, mi által könnyen veszélyesek lehettek volna az indiai társaságnak. A kurnuli radsa birtoka a társasághoz csatoltatott. A radsa titkon nagy hadi készü-le-től, vára egész fegyvertár volt, még ha a serail földjét felásták, ott is álgukat s golyókat találtak. Újabbí tudósítás szerint találtak 630 bronz álgut s mozsarat, 4000 mázsa löport, 1000 mázsa rezet, 4 ezer m. bombát s golyót stb, s naponkint többet találnak. Mivel a radsának, csak 3 ezer főnyi serge volt, e sok hadiszer sok mindenféle gyantit-gatásra adott okot. — A madrasí elnökség négy utat csináltatott a ghati hegy-lánczon. A kormány ez által a misorei kereskedést akarja emelni, mi annál inkább sikerülne, ha a kávávámot csökkentené. —

Franciaország.

(Thiers csakugyan miniszterelnök. Vélemények az új miniszterségről.) Paris, martz. 1jén: „A ministeri fordulatnak vége. A Messenger majd hivatalosan jelenti már, hogy a miniszterség ki van nevezve, még pedig következő renddel: Thiers miniszterelnök és külminister, Vivien jog-és vallás-, Remusat bel-, Cubières had-, Pelet de la Lozère kereskedés-, Jaubert gr. nyilvános munka-, Cousin oktatás- és Gouin pénzügyminister. Lapjaink egyhangulag örvendnek, hogy olly hamar tudott ezuttal új miniszterséget szerkeszteni a király; de munkája sikere iránt nem egészen egyezik meg véleményök. A Constitutionnel jelesül parlamentí nevezetességekből mondja azt szerkesztve; de mégis kétféle, vajjon képes leend é majd Thiers a Jacqueminot-szövetkezésből annyí embert csatlani pártjához, hogy valahára olly többség gyámolítsa a kormányt, minőre mulhatlanul szüksége van minden végrehajtó hatalomnak.“

A Skéle, Odilon-Barrot lapja, határozottan pártolja az új miniszterséget és így szól: „Habár sajnálkozva kell is több parlamentí nevezetességet nélkülözni e miniszterségi jegyzéken, legalább szerencsése van a miniszterségnek azon párt legkitünőbb férfai alatt állani, mellyből szerkesztve van. Thiers, kinek jelleme 3—4 év óta épen olly nagynak mutatkozik, mint elméje bámulatosnak, átvevé az ügyeket, olly társaktól környezve, kik többnyire fiatalok, szigoruan böcsületesek, buzgók és ismért tehet-ségűek.“ A National kissé kiméletlenül így nyilatkozik: „Remusat do-ctrinair, ki dicsvágyból minden miniszterséghez kész csatlakozni; nem vakmerő é Thiers ez iránti bizalma? Vivien harmadrangu szónok és csekély befolyású fog gyakorlani. Cousint valamennyi tanító testület utálja. Cubières udv. tábornok és az ország s hadsereg bizalmára csak az által lett érdemessé, hogy Anconairánt kislelküleg alkudozott, az olasz honfia-kat üldözé, Anconát pedig gyalázatosan elhagyá és szolgálai érzelmeit már a böcsületrend pazar kiosztása által is eléggé tanusítá, midőn ideiglen viselé a hadi tárczát. Jaubert csipős szónok, osztálya anyagi érdekeit rendkívül pártolja, de a hazáét elég kényelmes léhasággal. Thiers óriási felelősséget vállalt magára e csekély jelentésű emberek közepett. Föla-dása olly nagy, hogy örök dicsőséget, vagy gyalázatot szerezhethet magá-nak.“ — Vannak, kik farsanginak nevezik e miniszterséget és semmi fontosb vagy nagyobb tettet nem vélnek tőle reménylhetni.“ —

(A főnebbi miniszterség csakugyan megerősítést nyert a királytól.) Paris, martz. 2kán: „A mai Moniteur hivatalosan közli már az új miniszter-ség névsorát, mellynek vezére csakugyan Thiers. A kir. parancs martz. 1jérül hangzik és így a főnebbi miniszterség martz. 1jétől nevezendi magát. Vannak, kik jósolgatják, hogy május 12kére talán ismét új miniszter-sége leend Franciaországnak, mert az előbbi, test volt fő nélkül, a mostani pedig fő, test nélkül. Dupint többször kínálák a jogminiszterségi tár-czával; de ő makacsul vonakodott azt elfogadni. —

(A baloldal gyámolítani határozá az új miniszterséget. Elegy.) Paris, martz. 5ikén: „A baloldali követek, száma mintegy 60an, gyűlést tar-tottak ma reggel Odilon Barrot elnöklete alatt és gyámolítani határozzák az új miniszterséget. — Nemours hg összekelése martz. 25ikén menend vég-hez St. Cloudban. — Thiers csak a titkos költségek megajánlása után szán-dékozik a külügyi hivatal épületébe költözni, mitán oda látszik mutatni, hogy nem igen bízik erejében. — Martz. 4ikén megjelentek az új ministe-rek Thiers vezérlete alatt a követkamrában, és Thiers mind a páirek, mind követek előtt rövid beszédet monda, mellyben előadá a bel- s kül-ügyek mostani ismért helyzetét, megjegyezvén, miszerint az ország ja-vára mulhatlanul szükséges a kamra és kormány közti kölcsönös együtt-munkálás, s hogy a mostani kormány fő feladása az elméket lecsöndesíte-ni és általános békülésre vezérteni. — Guizot arany asztali eszközököt készíttete 60ezer frankért illy körirattal: „Linea recta brevissima.“ —

Törökország.

(Utazás a Niluson) Kairó, jan. elején. Az alkirály parancsából 1838-dik eszt. vége felé a fehér Nilus forrása fölkeresésire küldöttég indult meg, de annak szinte olly kevés sikere lön mint előbbi eféle vállalatoknak. A küldöttég három bárkából állott, mindeniken 30 török katoná, s két álgyu volt egy török tiszt parancsai alatt; Mohammed kap. (német renegát) meg volt bizva a Nilus térképe készítésire, egy francia, kormányosnak volt adva a küldöttéghez, de annak csak nevét viselte. A küldöttég Shel-lukországban a szélesség 12° hatott, s 1839ki aprilisben Kartumba ismét visszatért. A katonák lehető durván viselték magukat a shellukok iránt, a tiszték időtöltésből a parton legelő nyájuk közé álgyuztattak, s így a merre a bárka ment, mindenütt futott előlük a nép. Midőn egykor egy szigethez közelitének, nagy sokaságot látának, de a melly, a bárkát megpillantván azonnal szétfutott egy öreg emberen kívül, kinek nem volt ereje szaladásra. Ettől tudák meg, mikép azon sheiket temeték, kinek M. Ali egy ruhát ajándékozott, a katonák a sirt megmutatták magoknak, fölbonták, s a halottról a ruhát levonák. A naplövívő tiszt csak azt jegy-zé föl, mennyire haladtak egy nap, mint nevezetességet említé, hogy egy tiszt inását, ki a parton halt, az oroszlan megette. Mohammedtől sok jót lehe-tett várni, de mielőtt Kartumba visszatértek volna, meghalt. Mult évi oct. vége felé a küldöttég ismét két bárkával, néhány száz katonával, s hat hónapi élelemmel ellátva kiindult Kartumból. Kár érte hogy Ali e vállola-tot ügyetlen kézre bizta. Mit várhatunk olly emberektől, kik tudatlanok s rakoncátlanok egyszersmind? A föld népét csak elkészerítik, s így ha egykor az európaiak komolyan fogják is e dolgot, sok akadályra talál-hatnak. Ezen küldöttégtől csak azért sem várhatni sokat, mivel M. Alitól parancsa van azonnal visszaindulni, mihelyt a Nilus hajózhatlan lesz. — Konstantinápolyban (febr. 12) még mindig nem tudják, mi történik Lon-donban. Némellyek szerint a hatalmak már megegyeztek egymás közt, de M. Ali magatartása ezt nem igen igazolja, ki ha minden nézetkülönőség el volna hárítva, eleget sietne tenni a hatalmak kívánatának. Itt mindig ro-szabb rosszabb lesz a dolgok állása, és a portának ez örök bizonytalanság-ban végre csupa bizalombul vesznie kell. Egyébiránt török fásultság szük-séges, hogy nagyobb aggállal ne nézzék a dolgot mint van s türelmet ne veszítsenek a méltatlanság miatt, mellyet barát s ellenségtől egyiránt ta-pasztalnak. Ponsonby l. kereken a patriarkha letételét kívánja, mit a por-ta nem teljesítvén, Anglia haragjával fenyegeté. Rezsíd b. most nem tudja mi tevő legyen, úgy látszik hivatalával egész el van telve s visszalépésről gondolkozik, de a vén Khosrev mindenképp igyekszik bátorítani. Most ke-veésbbé szorgoskodnak azon ki fogadja el a kultarczát, mint sem miként en-geszteljük meg Ponsonby lordot. Ezen villongás aligha fogja nevelni a jó egyetértést. Pontois nyugalmasan szemléli, mint töri magát mindenki befolyásszerzésért.